



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 2.12.2015
Sayı : 1753

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25.5.2005 tarihli ve 5352 Sayılı Adli Sicil Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ektedir. Gereğini arz ederim. 29 Ocak 2015

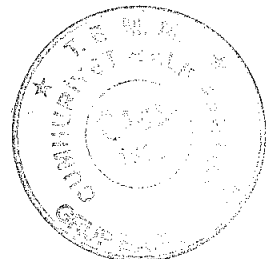
Saygılarımla,


Haydar AKAR
Kasneli Mr.



Umut Oran
CHP İstanbul Milletvekili
(1)

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	10 Şubat 2015	E. No: 2/2656		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				



TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
02 Şubat 2015
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARSİV HİZM. BAŞKANLIĞI
02 Şubat 2015
No : 372613

GENEL GEREKÇE

Gerek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde gerekse Anayasamızda sayılmış olan insan haklarının, devletin kamu gücü tarafından ihlali söz konusu olduğunda, kişilerin Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapmak suretiyle haklarını arama usulü hukukumuzda 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile getirilmiş ve 23 Eylül 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Aynı kanun ile başvurunun haklı bulunması halinde bunun sonuçlarının ne şekilde yerine getirileceğine dair hükümler de getirilmiş ise de; kesinleşmiş ve bu sebeple adli sicil ve arşiv kaydına yazılmış bir mahkûmiyete ilişkin yargılamanın adil yapılmadığının Anayasa Mahkemesince saptanması halinde, adli sicil ve arşiv kayıtlarının akıbetinin ne olacağı konusu düzenlenmemiştir. Halen gerek 6216 sayılı gerekse de 5352 sayılı kanunlarda bu durumda nasıl uygulama yapılacağına dair bir hüküm bulunmamaktadır.

5352 sayılı Adli Sicil Kanunu, mülga 3682 sayılı Adli Sicil Kanunundan farklı olarak, adli sicil ve arşiv kayıtlarının kaldırılması işleminde prensip olarak Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünü tek yetkili kılmıştır. Yürürlükteki 5352 sayılı kanunda mahkemelerin yetkisi sadece Anayasanın 76. maddesindeki (milletvekili seçilmeyi engelleyen suçların işlenmiş olması hali) durumlar ile Türk Ceza Kanunu'nda sayılan suçlar dışındaki suçların yarattığı kısıtlılık hallerine indirilmiştir. Kanunu yorumlama yetkisi münhasıran mahkemelere ait olduğundan bir idari makam olan Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü bu konuda 5352 sayılı Kanun veya 25929 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan *Adli Sicil Yönetmeliği*nde yazan hususları sıkı sıkıya uygulamaktadırlar. **Kanun ve Yönetmelikte Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru sonucu vereceği "adil yargılama hakkının ihlali" kararı sonrası ne yapılacağı düzenlenmemiş olduğundan ve mahkemeler de kendilerine yapılan başvuruları yetkisiz oldukları gerekçesiyle ret ettiklerinden bu konuda mevzuatta bir boşluk doğmaktadır.**

Bu durumun bir sonucu olarak adil yargılanmadığı Anayasa Mahkemesince saptanan her hangi bir kişi adli sicil ve arşiv kaydının silinebilmesi için yeniden yapılacak yargılamanın sonucunu beklemek zorunda kalmaktadır. Özellikle çok sanıklı davalarda yeniden yargılama sonucu verilecek kararın kesinleşmesi için geçecek süre, zaten adil yargılanmamış olan kişiyi bir süre daha mağdur etmeye devam edecektir. **Hukukumuzda haksız tutuklulukta geçen süreyi telafi etme imkânı bulunsa da; haksız olarak sabıkalı bulunmaktan doğan mağduriyeti giderecek bir düzenleme bulunmamaktadır.** İlgili bu konuda ayrı bir dava açmak zorunda kalacak ve yukarıda sözü edilen boşluk nedeniyle bu mağduriyetini tazmin edemeyebilecektir.

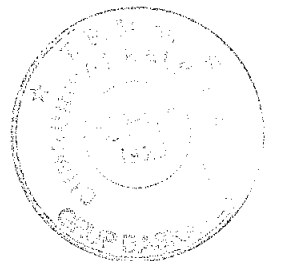
Yargılamanın Ceza Muhakemesi Kanununun 311. maddesinde belirtilen sebeplerle yenilenmesine karar verilmesi ile Anayasa Mahkemesinin "adil yargılama hakkının ihlali" kararı sonrası verilen yargılamanın yenilenmesi kararlarının sonuçları farklı olmalıdır. CMK'nın 311'nci maddesi gereği yapılan yeniden yargılamada mahkûmiyetin bütün sonuçlarının ortadan kalkması gerekmez. Buna karşın Anayasa Mahkemesinin "adil yargılama hakkının ihlal edildiği" kararı sonrasında yargılamanın yenilenmesine karar verilmişse bu durum önceki yargılamanın bütün sonuçlarını ortadan kaldırmalıdır. Zira Adil Yargılama Hakkının ihlal edildiğinin tespit edilmiş olması kişiyi hükümlü konumundan çıkarıp yeniden

sanık konumuna sokmaktadır. Sanık ise henüz "Masumiyet Karinesinin" koruması altındadır ve ona hükümlü muamelesi yapılamaz. Adil olmayan bir yargılamadan doğan mahkûmiyet kararı da adil değildir ve silinmelidir.

Son dönemde Özel Yetkili Mahkemelerde başarılı, sicili temiz birçok general, amiral, subay, astsubay hakkında açılan ve hükümetin bugün "paralel yapıya" bağladığı birçok davada çıkan mahkûmiyetler, Anayasa Mahkemesi tarafından adil yargılanma hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle kaldırılmaktadır. Ancak yıllar süren süreçten sonra yeniden yargılanmaya başlanan bu insanlar bugün yaşamlarını idame ettirmekte dahi güçlük çekmektedir.

Ülkemizde en ufak bir bürokratik işte dahi adli sicil belgesi istendiği için hava ve deniz kuvvetlerinin 200 civarında başarılı personeli bugün hava ve deniz lisanslarını alamadıklarından iş bulamamakta, pilotluk veya eğitim için THY dahil hiçbir havacılık kuruluşuna başvuramamaktadır. Toplamda ise halen 270 subay-astsubay adli sicil belgelerinde 'hükümlü' olarak görünmektedir. Sayılarını net olarak bilmediğimiz diğer sivil yurttaşlarımızın da benzeri durumda olduğu, toplumsal yaşamlarında büyük güçlükler yaşadıkları düşünüldüğünde binlerce insanımız bu düzenlemeye gereksinim duymaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle ve yasal boşluğun doldurulması amacıyla değişiklik yapılması gerekmektedir. Ayrıca ceza yargılaması ile ilgili olsa bile Anayasa Mahkemesinin adil yargılanma hakkından farklı olarak diğer sebepler ile vereceği ihlal kararları adli sicil kaydının doğrudan silinmesini gerektiren bir sebep olamayabileceğinden teklife dâhil edilmemiştir.

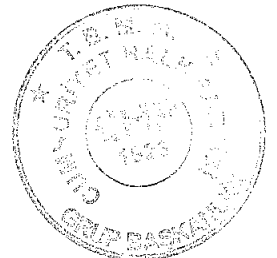


MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bir ceza yargılaması ile ilgili olarak yapılan bireysel başvuru sonucu Anayasa Mahkemesinin "Adil Yargılanma Hakkının İhlali" kararı verdiği mahkûmiyet kararına ilişkin adlî sicil ve arşiv kaydının tamamen silinmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.



**25.5.2005 TARİHLİ VE 5352 SAYILI ADLİ SİCİL KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 25.5.2005 tarihli ve 5352 Sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 12'nci maddesine aşağıdaki fıkra 4'ncü fıkra olarak eklenmiştir.

(4) Bir ceza yargılaması ile ilgili olarak yapılan bireysel başvuru sonucu Anayasa Mahkemesinin "Adil Yargılanma Hakkının İhlali" kararı verdiği mahkûmiyet kararına ilişkin adlî sicil ve arşiv kaydı tamamen silinir.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

